

SILESIA

ISSN 2299-2790

Nakład: 10 000 egz.

TRAM NEWS

AKTUALNOŚCI

**Robert Bułat
Motorniczym
roku 2017!**

»» str. 3

SPACERY PO REGIONIE

**Drugie życie
lutherańskiej świątyni**

»» str. 6-7

OPINIE

**Bezpieczeństwo
na śląskich drogach**

»» str. 8-9

Tramwaje Śląskie świętowały „Katarzynkę”

»» str. 4-5

Jedźmy razem

Dzień wspomnienia liturgicznego św. Katarzyny Aleksandryjskiej – 25 listopada – jest świętem całego środowiska tramwajarskiego i kolejarskiego. Męczennica jest naszą patronką, darzymy ją szacunkiem i prosimy o wsparcie. Z dumą nosimy ją na sztandarze. Tegoroczną „Katarzynkę” obchodziliśmy w przededniu właściwego święta. 24 listopada spotkaliśmy się w siedzibie przy ul. Inwalidzkiej w Chorzowie, uczestniczyliśmy w modlitwie przed figurą św. Katarzyny na terenie Zakładu Usługowo Remontowego i w uroczystej mszy świętej. Między Chorzowem, Katowicami, Sosnowcem, Bytomiem i Świętochłowicami kursował specjalny „katarzynkowy” tramwaj.

Święto stało się także okazją do rozstrzygnięcia tegorocznej edycji konkursu o tytuł Najlepszego Motorniczego Tramwajów Śląskich S.A. w 2017 roku. Zwycięzcą rywalizacji został pan Robert Bułat, motorniczy w Rejonie 2 w Katowicach. Wewnątrz tego numeru znaleźć można szerszą relację z tramwajarskiego święta. Zamieszczamy także rozmowę ze starszym aspirantem Tomaszem Bratkim z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach. Tematem wywiadu jest – jakże aktualne – bezpieczeństwo na drogach.

W ramach cyklu artykułów „Spacery po regionie” przewodnik turystyczny Adam Lapski zaprasza tym razem do odwiedzin w Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny” w Chorzowie, gdzie od niedawna znajduje się nowy obiekt. Na teren muzeum przeniesiono kościół ewangelicki z Bytomia Bobrka. Drewniany zabytek ucierpiał w pożarze w 2014 roku, został rozebrany i z sukcesem zrekonstruowany w Chorzowie. Udostępniono go zwiedzającym we wrześniu bieżącego roku, w ramach obchodów 500-lecia Reformacji.

W przedświątecznej atmosferze zapraszamy do odwiedzin świątecznych jarmarków w miastach naszej Metropolii, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc, do których dotrzeć można tramwajem. Do lektury „Silesia Tram News” – nie tylko w tramwaju – bardzo zachęcam.

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A.

Z OKAZJI PRZYPADAJĄCEGO 25 LISTOPADA
DNIA ŚWIĘTEJ KATARZYNY ALEKSANDRYJSKIEJ,
PATRONKI ŚRODOWISKA TRAMWAJARSKIEGO,
ZARZĄD SPÓŁKI TRAMWAJE ŚLĄSKIE S.A.
SKŁADA WSZYSTKIM OBECNYM I BYŁYM
PRACOWNIKOM SPÓŁKI, ICH NAJBLIŻSZYM,
A TAKŻE PASAŻEROM SERDECZNE
ŻYCZENIA WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI,
BEZPIECZNYCH PRZEJAZDÓW
ORAZ ODCZUWALNEGO
WSTAWIENICTWA
ŚWIĘTEJ KATARZYNY
PRZEZ CAŁY ROK

Fot. Marusz Banduch

Początek prac torowych w Starym Sosnowcu

Po zakończeniu prac w Rudzie Śląskiej przyszła pora na rozpoczęcie robót w Sosnowcu, gdzie modernizowany jest odcinek wzdłuż ul. Piłsudskiego. Prace rozpoczęły się w pierwszy weekend listopada.

„Budowa i modernizacja infrastruktury torowo-sieciowej w ciągu ul. Piłsudskiego w Sosnowcu od ul. Sobieskiego do drogi ekspresowej S86” to drugie zadanie „Zintegrowanego projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” przewidzianego do współfinansowania przez Unię Europejską. Wartość tego zadania to niespełna 16,78 mln zł netto, a czas realizacji określono na 15 miesięcy.

Prace realizowane przez konsorcjum firm NDI i Balzola prowadzone są przy zachowaniu ruchu tramwajowego po jednym torze. Rozjazdy technologiczne zabudowane zostały: za skrzyżowaniem ul. Piłsudskiego z ul. Sobieskiego i przed przystankiem Sosnowiec Os. Piastów oraz przed przystankiem Sosnowiec Wysoka i przed wjazdem na wiadukt nad DK 86. Ruch tramwajowy na odcinkach jednotorowych odbywa się torem w kierunku Milowic.

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:
Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior
Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Robert Bułat Motorniczym roku 2017!

Prowadził po trzech etapach wewnętrznych, wygrał także głosowanie pasażerów – Robert Bułat, motorniczy w Rejonie nr 2 w Katowicach, zwyciężył w IV edycji konkursu na „Najlepszego Motorniczego Tramwajów Śląskich S.A.”. Nagrodę odebrał podczas uroczystości katarzynkowych.

Tegoroczna edycja konkursu na „Najlepszego Motorniczego Tramwajów Śląskich S.A.” w pierwszych etapach była niezwykle wyrównana. Uczestnicy konkursu wykazywali się wysokim poziomem wiedzy teoretycznej w dwóch testach oraz wysokimi ocenami podczas obserwacji codziennej pracy. Wyraźne różnice w uzyskiwanych wynikach przyniósł dopiero III etap, w którym kandydaci rywalizowali w zakresie umiejętności praktycznych. – Właśnie podczas zadań praktycznych Pan Robert wypracował znaczną przewagę nad konkurentami – mówi rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A. Andrzej Zowada. Nad drugim w klasyfikacji Panem Jarosławem lider miał 6, a nad zajmującymi ex aequo trzecie miejsce Panami Jerzym i Przemysławem aż 9 punktów przewagi. – To zaliczka bardzo duża, bo w ostatnim etapie do zdobycia było 10 punktów – wyjaśnia Andrzej Zowada.

W każdej z trzech wcześniejszych edycji konkursu, lider przed głosowaniem pasażerów triumfował również w tym ostatnim etapie, co dawało końcowe zwycięstwo. Tak też było tym razem.

– Pan Robert zdobył najwięcej, bo 31,6% głosów oddanych w plebiscycie. Drugie miejsce w głosowaniu zajęła Pani Basia, która zgarnęła 24% głosów, a trzecie Pan Jerzy, zdobywca 14,5% głosów. Wszystkim, którzy włączyli się w nasz konkurs poprzez oddanie głosu na swoich faworytów bardzo serdecznie dziękujemy – mówi rzecznik tramwajowej Spółki.

Wyniki konkursu tradycyjnie już ogłoszone zostały podczas uroczystości związanych z obchodami święta patronalnego „Katarzynki” w piątek 24.11.2017 r. Nagrody wręczył Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Bolesław Knapik i Dyrektor Ruchu Jacek Kaminiorz. – Cieszę się ze zwycięstwa, tym bardziej, że nie spodziewałem się wygranej. Dziękuję wszystkim, którzy swój głos oddali właśnie na mnie. Jeszcze nie wiem, czy w przyszłym roku też wystartuję w konkursie, bo przecież trzeba też dać szansę innym – uśmiechał się Motorniczy roku 2017 Robert Bułat. Tegoroczny triumfator dołączył do zwycięzców poprzednich edycji: Bernadetty Tułodzieckiej, Anny Popiołczak i Jana Chmiela.

Zdjęcia: Adam Lubas

Końcowe wyniki konkursu na „Najlepszego Motorniczego Tramwajów Śląskich S.A.”

Miejsce	Imię i nazwisko	Suma punktów
1	Robert Bułat	200
2	Jerzy Machaczka	185,6
3	Jarosław Stano	184,6
4	Przemysław Piotrowski	182,7
5	Katarzyna Gil	181,9
6	Barbara Tobała	177,6
7	Piotr Galas	173,4
8	Bożena Połec	164,8

SPROSTOWANIE

W październikowym numerze Silesia Tram News, w artykule prezentującym sylwetki uczestników konkursu wkraść się błąd. Opisując wyniki po trzech etapach konkursu błędnie podane zostało imię zajmującego ex aequo trzecie miejsce Pana Piotrowskiego. W tekście znalazło się imię Piotr, a powinno być Przemysław. Za ten błąd serdecznie Pana Przemysława przepraszamy.

Finaliści konkursu odebrali nagrody z rąk Prezesa Zarządu Spółki Bolesława Knapika oraz Dyrektora Ruchu Jacka Kaminiorza

Tramwaje Śląskie świętowały „Katarzynkę”

Odznaczenia, medale i wiele ciepłych słów trafiło do pracowników Tramwajów Śląskich, a także Zarządu Spółki w trakcie obchodów dorocznego święta braci tramwajarskiej. Podczas uroczystości katarzynkowych ogłoszono też wyniki konkursu na Motorniczego roku.

Z okazji „Katarzynki” tradycyjnie już uruchomiony został tramwaj specjalny. Jego gospodarzami byli członkowie Klubu Miłośników Transportu Miejskiego w Chorzowie Batorym. Miłośnicy opowiadali o tradycji katarzynkowego świętowania, o patronce środowisk tramwajarskich św. Katarzynie i o pracy w Tramwajach Śląskich. Na trasie wiodącej przez Chorzów, Katowice, Sosnowiec, Bytom i Świętochłowice katarzynkowy tramwaj wypełnił się pasażerami, wśród których wielu ciekawych było pracy tramwajarzy.

Tramwaj w trasę wyruszył razem z pochodem z siedziby spółki Tramwaje Śląskie S.A. w Chorzowie Batorym, gdzie – przed figurą św. Katarzyny – brać tramwajarska odmówiła krótką modlitwę. W pochodzie, na którego czele maszerowała tramwajowa orkiestra, szli również m.in. samorządowcy, członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki, kadra kierownicza i pracownicy firmy, zaproszeni goście, miłośnicy i poczty sztandarowe. Msza święta w intencji obecnych i byłych pracowników Tramwajów Śląskich i ich rodzin odprawiona została, jak co roku, w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Chorzowie Batorym.

Po mszy, goście i pracownicy Spółki spotkali się w sali konferencyjnej Zakładu Usługowo Remontowego Tramwajów Śląskich w Chorzowie, na katarzynkowej uroczystości, w trakcie której wręczone zostały medale i odznaczenia. – Jak co roku, zgodnie z wieloletnią tradycją, wspominamy naszą patronkę świętą Katarzynę Aleksandryjską. Wprawdzie jej wspomnienie przypada jutro, ale w wigilię tego dnia miło mi powitać Państwa w siedzibie spółki Tramwaje Śląskie S.A. – mówił Prezes Zarządu Spółki Bolesław Knapik w czasie swojego wystąpienia, w którym poruszył m.in. sprawę rozpoczętego przez firmę nowego projektu inwestycyjnego: – Jego wartość przekracza miliard złotych, a sama wartość kosztów kwalifikowanych oszacowana została na 885 milionów złotych. Pierwsze zadanie tego projektu, modernizacja torowiska linii nr 9 w Rudzie Śląskiej jest już zrealizowane, drugie zadanie, w Starym Sosnowcu, trwa, a umowy na dwa kolejne chcemy podpisać jeszcze w listopadzie.

Do inwestycji infrastrukturalnych i taborowych nawiązywała również Prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik w liście odczytanym przez Wiceprezident Katarzynę Dziobę: – W zintegrowanym systemie transportu

Zdjęcia: Mariusz Bandulch

Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii tramwaje pełnią bardzo istotną rolę, dlatego w sposób szczególny dziękujemy dziś za inwestycje przyczyniające się do rozwoju i podnoszenia komfortu podróżujących. Wskazać warto także troskę o ekologię. Tramwaje są bowiem najbardziej przyjazną dla środowiska naturalnego formą komunikacji zbiorowej.

W podobnym, serdecznym tonie, o tramwajach mówili m.in. Przewodniczący KZK GOP Roman Urbańczyk, Wiceprezydent Chorzowa Wiesław Racyński i Przewodniczący Rady Nadzorczej Tramwajów Śląskich Piotr Uszok. Uznanie dla pracy tramwajarzy wyraziła również radna Sejmiku Województwa Śląskiego Halina Bieda, która wręczyła pracownikom Spółki „Honorowe

Odznaki za Zasługi dla Województwa Śląskiego”. Wyróżnieniami wewnątrzzakładowymi „Zasłużony pracownik komunikacji tramwajowej” uhonorowanych zostało 18. pracowników Tramwajów Śląskich, którzy odznaki odebrali z rąk Przewodniczącego Rady Nadzorczej Piotra Uszoka i Prezesa Zarządu Bolesława Knapika. Z kolei medale „Za długoletnią służbę” i odznaka honorowa „Zasłużony dla transportu Rzeczypospolitej Polskiej” wręczone zostaną w późniejszym terminie w siedzibie Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Kilkuletnią tradycją stało się również, iż w trakcie katarzynkowych uroczystości ogłoszone zostały wyniki tegorocznej edycji „Konkursu na najlepszego motorniczego Tramwajów Śląskich S.A.”. Zwycięzcą został motorniczy Rejonu nr 2 w Katowicach Robert Bułat, o czym szerzej piszemy na stronie 3.

oz

Zdjęcia: Marcin Barnduch

ZŁOTY MEDAL „ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ”

- Ryszard Kania
- Małgorzata Rodak
- Antoni Rozwadowski

SREBRNA „HONOROWA ODZNAKA ZA ZASŁUGI DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO”

- Kazimierz Wierzoń
- Antoni Pasterak

ZŁOTA ODZNAKA „ZASŁUŻONY PRACOWNIK KOMUNIKACJI TRAMWAJOWEJ”

- Irena Zaręba
- Grzegorz Makowski
- Ireneusz Gładysz
- Janusz Mikulski
- Ilona Niesler
- Marek Karmański
- Lucjan Osmańczyk
- Ryszard Bratek
- Mariola Kucharczyk
- Witold Olszowski
- Halina Feliks

ODZNAKA HONOROWA „ZASŁUŻONY DLA TRANSPORTU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ”

- Kazimierz Kosmala

SREBRNA ODZNAKA „ZASŁUŻONY PRACOWNIK KOMUNIKACJI TRAMWAJOWEJ”

- Renata Sikora
- Agnieszka Gajda
- Mirosław Golasz
- Krzysztof Franczyk
- Beata Bekieszcuk
- Tomasz Kaczanek
- Janina Żak

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznanne.

Drugie życie luterańskiej świątyni

Ostatni dzień października 2017 roku był kulminacją tego-rocznych obchodów jubileuszu 500-lecia Reformacji. 31 października 1517 roku ks. Marcin Luter przybił do drzwi kościoła Wszystkich Świętych w Wittenberdze słynne 95 tez. Jednym z elementów obchodów Roku Reformacji w województwie śląskim było uroczyste oddanie do ponownego użytku zrekonstruowanego na terenie Górnośląskiego Parku Etnograficznego w Chorzowie drewnianego kościółka ewangelicko-augsburskiego, który do 2014 roku znajdował się na terenie Bobrka, dzielnicy Bytomia.

Bobrek, który od 1951 roku znajduje się w granicach administracyjnych Bytomia, to dawna osada rolników i kopaczy galeny – rudy ołowiu. Pierwsza wzmianka o tym miejscu pochodzi już z 1369 roku. Bobrek był własnością m.in. Nosów, Bujakowskich, Myszkowskich, Gierałtowskich, Hochbergów, a od 1842 roku należał do Karola Goduli. Po jego śmierci przeszedł na własność jego spadkobierczyni, Joanny Gryzik von Schaffgotsch. W połowie XIX wieku za sprawą Goduli wieś przekształcona została w osadę przemysłową. Powstały tam kopalnie „Elżbieta” w 1822 roku,

„Gräfin Johanna” w 1907 roku), huty cynku („Flora” w 1901 roku) i żelaza („Julia” – później „Bobrek” – w 1856 roku). W przeważającej części Bobrek zamieszkiwała społeczność katolicka, która od 1902 roku posiadała swoją neoromańską świątynię pw. Świętej Rodziny, wzniesioną wg projektu Ludwika Schneidera.

Nie brak było również mieszkańców wyznania luterańskiego, którzy uczęszczali na nabożeństwa do parafii w Miechowicach. Wzrost liczebności mieszkańców społeczności ewangelickiej wymusił potrzebę budowy własnego kościoła

filialnego. Wielki kryzys gospodarczy lat trzydziestych ubiegłego wieku wymusił budowę mniejszej świątyni, w której zastosowano nietypową dla naszego regionu cegłę elewacyjną, a także gotowe elementy prefabrykowane, wykonywane przez specjalizującą się w produkcji tego typu budowli firmę Christoph und Unmack z miejscowości Niesky z Dolnych Łużyc (Saksonia, Niemcy). Projekt wykonany został przez Kurta Nietzscheho. Działkę pod budowę kościoła, zlokalizowaną przy dzisiejszej ul. Stalowej w otoczeniu robotniczego osiedla, przekazał

Prezbiterium kościoła z 1932 roku jest ozdobione ciemnoniebieską tapetą, z wzorami czerwonego kwiatu, gałązki oliwnej oraz głazów

Kościół ma drewniany szkielet, a całą konstrukcję spajają dwie pary dźwigarów z klejonego drewna. Trzecią parę celowo pozostawiono odsłoniętą

zarząd huty „Bobrek”. Prefabrykaty przywieziono z Niemiec i zmontowano je na przygotowanej wcześniej ceglanej podmurówce z małą piwnicą. Kościół został uroczystie poświęcony i oddany do użytku 29 czerwca 1932 roku. Jest to skromna architektonicznie świątynia. Składa się z przedsionka – kruchty, prostokątnej salowej nawy głównej oraz wyodrębnionego prezbiterium, w formie wnęki z podestem, na którym ustawiony jest stół ołtarzowy, a nad nim zawieszony duży drewniany krzyż. Z kruchty, do której prowadzą dwuskrzydłowe drzwi osłonięte pulpitem daskiem, można wejść do dwóch usytuowanych po bokach salek. Po otwarciu parawanowych drzwi można powiększyć przestrzeń nawy głównej. W salce po lewej (strona południowa) znajdują się schody prowadzące na niewielki balkon – emporę muzyczną, zwieńczoną trójkątnym łukiem z ustawionymi tam niewielkimi organami. Również od strony prezbiterium znajdują się dwa dodatkowe pomieszczenia: prawe - służące jako zakrystia oraz lewe - stanowiące małą kancelarię i pomieszczenie gospodarcze. Tam też znajdują się ostrołukowe okna, wychodzące na stronę wschodnią kościoła.

Do kruchty prowadzą dwuskrzydłowe drzwi

Jedyną zewnętrzną dekoracją kościoła jest drewniany krzyż nad wejściem do kościoła oraz wbudowana w kalenicę za szczytem zachodnim wieża, pełniąca funkcję dzwonnicy, na którą można wejść od strony empory organowej. Wieża nakryta została czterospadowym dachem, zwieńczonym małym metalowym krzyżem. Od strony

wschodniej kościoła znajduje się pomieszczenie piwniczne, którego wejście znajduje się z zewnątrz budynku. Wnętrze doświetlone jest sześcioma ostrołukowymi oknami – trzy znajdują się od strony południowej, trzy od strony północnej. Dodatkowym doświetleniem kościoła jest szklany kaseton - świetlik umieszczony w suficie prezbiterium. Sam kościół składa się z drewnianego szkieletu, a całą konstrukcję spajają dwie pary dźwigarów z klejonego drewna, przypominające kształtem bumerang (trzecia para specjalnie została pozostawiona odsłonięta w celu prezentacji pierwotnej zastosowanej formy konstrukcji). Dźwigary te są jednocześnie słupami ścian i środkowymi krokiewmi dachu, które spięte zostały w kalenicę drewnianymi śrubowanymi zwornikami. Całość konstrukcji pokryta została deskami szalunkowymi.

Kościół jest obecnie największym drewnianym obiektem na terenie chorzowskiego Skansenu. Jego długość to prawie 24 metry, szerokość – ponad 8 metrów, wysokość z wieżą – 12 metrów. Kubatura świątyni wynosi 1510 m³, a powierzchnia zabudowy to 240 m². Kościół może pomieścić około 200 osób.

Wnętrze świątyni pomalowano w pastelowych kolorach, a jedynym elementem dekoracyjnym nawy jest tzw. wyroczek – napis na ścianie tęczowej, będący cytatem z listu św. Pawła do Efezjan 1,3: „Błogosławiony niech będzie Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa” (pierwotnie napis był w języku niemieckim). Wyroczkami były przejawem ruchu pietystycznego, który szczególnie kultywowany był na Śląsku Cieszyńskim. Wyroczkami były zarówno małe kartki, obrazki, a także - jak w tym przypadku – napisy ścienne. Ponadto prezbiterium ozdobione zostało specjalną tapetą, w kolorze ciemnoniebieskim, z wzorami czerwonego kwiatu, gałązki oliwnej oraz głazów.

Oryginalne wyposażenie kościoła miało swoich fundatorów: Zakłady Diakońskie „Ostoja Pokoju” z Miechowie (ołtarz i krucyfiks), parafia z Bytomia (ambona stojąca po lewej stronie prezbiterium), parafia z Zabrze (drewniana chrzcielnica stojąca przed ołtarzem), parafia z Gliwic (cztery żyrandole), parafia z Wrocławia (naczynia liturgiczne), huta „Bobrek” (dywan przed ołtarzem). Użytkowanie kościoła zakończyło się wraz ze zmniejszającą się liczbą wiernych, co stopniowo doprowadziło do

Drewniana chrzcielnica stojąca przed ołtarzem, w głębi - ambona

zaprzestania odprawiania w nim nabożeństw. Kościół nie był użytkowany od lat 90. ubiegłego wieku, co narażało go na akty wandalizmu, a nawet próby podpalenia. W 2011 roku zrodził się pomysł przeniesienia zabytku do chorzowskiego Skansenu, co nastąpiło dopiero po udanej próbie podpalenia, która 23 sierpnia 2014 roku doprowadziła do znacznych zniszczeń obiektu. Wtedy świątynię rozebrano i zdeponowano w muzealnych magazynach. W międzyczasie Skansen otrzymał dodatkowe tereny wystawowe, na których można było rozpocząć prace rekonstrukcyjne obiektu. Trwały one w latach 2016 – 2017 i zaowocowały ponownym oddaniem kościoła – nie tylko dla zwiedzających Skansen, ale również dla wiernych. Sprawowane są tutaj luterańskie nabożeństwa, wzorem mszy odprawianych w zabytkowym kościółku pw. św. Józefa Robotnika, zlokalizowanym również na terenie Górnośląskiego Parku Etnograficznego. Warto zaznaczyć, że usytuowanie kolejnej drewnianej świątyni w obecnym miejscu nie jest dziełem przypadku, gdyż w otoczeniu kościoła mają znaleźć się również obiekty charakterystyczne dla górnośląskiego krajobrazu, tzw. fińskie domki.

Tekst i zdjęcia: Adam Łapski
Przewodnik turystyczny

Bezpieczeństwo na śląskich drogach

Fot. UM Chorzów

Rozmowa ze starszym aspirantem Tomaszem Bratkiem z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach

- Nie wszyscy wiedzą, że 19 listopada obchodzony był Światowy Dzień Pamięci Ofiar Drogowych. To z pewnością okazja do refleksji dla nas wszystkich, bo przecież wszyscy jesteśmy użytkownikami dróg. Do ilu wypadków drogowych doszło w tym roku na terenie naszego województwa?

- Do tej pory na śląskich drogach odnotowaliśmy przeszło 2000 wypadków, w których obrażenia odniosło ponad 2300 osób, natomiast śmierć poniosło ponad 200 osób. Dla porównania - w 2016 roku na drogach województwa śląskiego odnotowano 3632 wypadki drogowe, w których śmierć poniosło 255 osób, a 4290 doznało obrażeń ciała. Zgłoszono 49509 kolizji drogowych. Natomiast w całym kraju w 2016 roku zgłoszono 33 664 wypadki drogowe, w wyniku których 3026 osób poniosło śmierć, a rannych zostało 40 766 osób.

W tym roku, według wstępnych danych, w okresie od stycznia do października 2017 roku, w Polsce doszło do 26 819 wypadków drogowych, w których 2 241 osób zginęło, a 32 571 osób odniosło obrażenia ciała. Warto przy tym zaznaczyć, że w tym roku województwo śląskie jest jednym z kilku, w których odnotowujemy niewielki spadek ofiar śmiertelnych w porównaniu z rokiem ubiegłym.

- Jakie są główne przyczyny wypadków?

- Te niestety od lat są podobne. Ze strony kierujących są to: niedostosowanie prędkości

Słaba widoczność, szybko zapadający zmrok - to czynniki, które dodatkowo narażają pieszych na potrącenie. W ubiegłym roku najgorszym miesiącem pod względem ilości potrąceń był grudzień. Wtedy na samych przejściach dla pieszych zginęło 9 osób. Najmniej chroniony uczestnik ruchu drogowego - pieszy, nawet na oznakowanych przejściach dla pieszych jest zagrożony, bądź stwarza zagrożenie dla siebie samego i dla innych - mówi starszy aspirant Tomasz Bratek.

do warunków na drodze, nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu oraz nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego, czyli nieprawidłowe przejeżdżanie przez przejście dla pieszych albo nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu. Na występowanie wypadków drogowych wpływ mają także warunki atmosferyczne oraz oświetlenie, przy czym ten ostatni czynnik jest uzależniony od pory dnia i pory roku. Do największej ilości wypadków dochodzi przy dobrych warunkach atmosferycznych, w ciągu dnia. Kierujący czują wtedy większy komfort jazdy, rozwijają większe prędkości, co w przypadku wystąpienia wypadku daje tragiczniejsze skutki.

- Dla ilu pieszych przejście przez jezdnię zakończyło się tragedią?

- Jak pokazują dane statystyczne z ostatnich kilku lat, zdecydowana większość wypadków z udziałem pieszych, w których zawinił kierowca, miała miejsce w obszarze zabudowanym. Niepokojący jest fakt, że do wielu z tych potrąceń doszło w miejscach, gdzie pieszy powinien czuć się bezpiecznie, czyli na „zebrach”. W ubiegłym roku na śląskich drogach zginęło 99 pieszych, w tym 37 osób - na pasach. W tym roku odnotowaliśmy już ponad 750 zdarzeń z udziałem pieszych, w tym 66 wypadków śmiertelnych, z tego 29 na przejściu dla pieszych.

- Co jest najczęstszą przyczyną wypadków z udziałem pieszych?

- Ponad połowa wypadków to efekt wejścia na jezdnię bezpośrednio przed jadącym pojazdem. Często dochodzi też do przekraczania jezdni w niedozwolonym miejscu, wejść na jezdnię zza samochodu lub przeszkody albo na czerwonym świetle. Przypominam, że około 40 procent wszystkich ofiar wypadków drogowych w Polsce stanowią „niechronieni” uczestnicy ruchu drogowego. Na tę grupę należy zwrócić szczególną uwagę, ponieważ w przeciwieństwie do poruszających się samochodami, osoby te nie są osłonięte karoserią samochodu, nie mogą liczyć na działanie poduszek powietrznych, ani pasów bezpieczeństwa.

- Okres jesienno-zimowy jest chyba najbardziej niebezpieczny dla użytkowników dróg. Na co powinni zwrócić uwagę zarówno piesi, jak i kierowcy?

- Słaba widoczność, szybko zapadający zmrok - to czynniki, które dodatkowo narażają niechronionych uczestników ruchu drogowego na potrącenie. W ubiegłym roku najgorszym miesiącem pod względem ilości potrąceń był grudzień. Wtedy na samych przejściach dla pieszych zginęło 9 osób. Najmniej chroniony uczestnik ruchu drogowego - pieszy, nawet na oznakowanych przejściach dla pieszych jest zagrożony, bądź stwarza zagrożenie dla siebie samego i dla innych. Dlatego tak istotne jest, aby piesi byli widoczni dla kierowców. Po raz kolejny przypominamy o noszeniu odblasków. To nie tylko wymóg przepisów prawa (poza terenem zabudowanym), ale po prostu przejaw dbania o własne bezpieczeństwo! Kierowcy też powinni zdawać sobie sprawę z tego, że widoczność na drodze to czynnik, który decyduje o wywołaniu zagrożenia. Niewłączanie świateł mijania podczas jazdy to jednak nie jedyne wykroczenie, za które kierowca może zostać ukarany mandatem. Śląscy policjanci przypominają, że zmotoryzowani uczestnicy ruchu powinni liczyć się z dotkliwymi grzywnami również za nieprawidłowe oświetlenie swoich pojazdów.

- Śląska drogówka cyklicznie przeprowadza akcje profilaktyczne. Proszę o podanie przykładów takich działań.

- Za nami kolejna, zimowa odsłona kampanii śląskiej drogówki „Przejście oddaj pieszym”. W trosce o bezpieczeństwo przechodniów, akcje

W 2017 r. na śląskich drogach odnotowaliśmy przeszło 2000 wypadków, w których obrażenia odniosło ponad 2300 osób, a śmierć poniosło ponad 200 osób

wsparli znani sportowcy. Na ulicach Zabrze piłkarze ekstraklasy – Górnika Zabrze, w obecności policjantów, osobiście apelowali do kierowców o zwrócenie szczególnej uwagi na pieszych. Akcja jest dedykowana pieszym, ale także pozostałym użytkownikom dróg. Zmotoryzowani bowiem, w ogromnej mierze wpływają na ich bezpieczeństwo. Dlatego też śląscy policjanci tą kampanią chcieli zwrócić uwagę na relacje zachodzące pomiędzy pieszymi a zmotoryzowanymi. Kierowcy zbliżając się do przejść winni ograniczyć prędkość jazdy i zachować szczególną ostrożność. Natomiast piesi, pomimo tego, że przechodzą w miejscu do tego wyznaczonym, winni obserwować to co dzieje się na jezdni. Niejednokrotnie właśnie takie zachowanie uratowało niechronionych uczestników ruchu drogowego przed potrąceniem. Z kolei projekt „Życie najcenniejszym darem, chrońmy Go”, promuje przede wszystkim bezpieczne zachowania na drodze, w tym widoczności pieszych.

Program skierowany jest do osób duchownych, które na terenie swoich parafii zachęcają do stosowania elementów odblaskowych jako niezbędnego wyposażenia ratującego życie. Duchowni poznają także zasady udzielania pierwszej pomocy. Statystyki w województwie śląskim wykazują, iż pomimo spadku liczby wypadków drogowych w naszym województwie z roku na rok zwiększa się udział procentowy wypadków spowodowanych przez osoby po 50 roku życia. Dlatego Policjanci z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach organizują warsztaty dla kierowców „Świadomy kierowca 50+”. Zajęcia są kierowane do kierowców po 50 roku życia, którzy są aktywni za kółkiem. Podczas zajęć teoretycznych i praktycznych, adresowanych do tej grupy wiekowej, kierujący zapoznają się z aktualnymi przepisami prawa oraz zasadami bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Rozmawiał: Wojciech Zawadzki

Bardzo istotne jest, aby piesi byli widoczni dla kierowców. Dlatego policja przypomina o noszeniu odblasków. To nie tylko wymóg przepisów prawa (poza terenem zabudowanym), ale po prostu przejaw dbania o własne bezpieczeństwo

Smog – śmiertelnie poważna sprawa

Każdego roku smog przyczynia się do śmierci ponad 44 tysięcy Polaków. Wśród 33 najbardziej zanieczyszczonych polskich miast aż 14 znajduje się w województwie śląskim. Nic dziwnego, że coraz głośniej mówi się o ogromnym zagrożeniu wynikającym ze spalania paliwa złej jakości w przestarzałych piecach.

W tym roku Śląski Urząd Marszałkowski podjął uchwałę antysmogową, przełomowy akt prawny w walce z niską emisją w naszym regionie. Równocześnie ruszyła szeroko zakrojona kampania informacyjna i edukacyjna. Aby bowiem skutecznie walczyć ze smogiem, konieczna jest aktywna postawa mieszkańców.

Wspólną walkę z zanieczyszczeniem powietrza podjęły samorzady Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego. 28 gmin i powiatów o największym zanieczyszczeniu powietrza nie tylko w całej

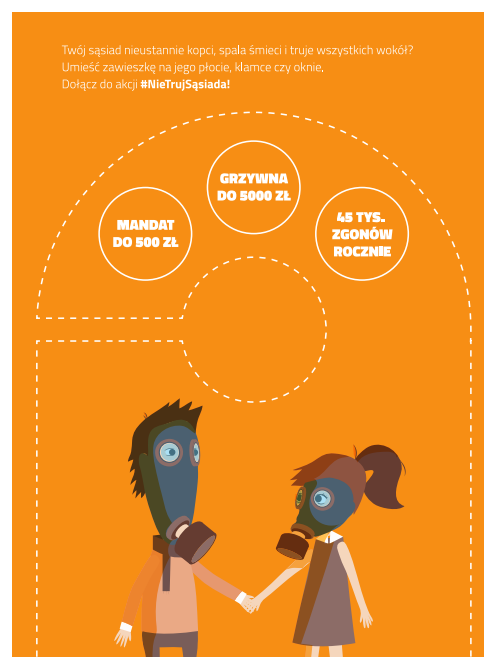
Polisce, ale i w Europie (wg raportu Światowej Organizacji Zdrowia) prowadzą kampanię antysmogową w ramach projektu "Gmina z dobrą energią". W ubiegłym roku olbrzymi sukces odniosła akcja „Nie truj sąsiada”, a spoty z udziałem Franciszka Pieczki oraz YouTubera Reziego notowały tysiące odsłon. W tym roku kampania „Nie truj sąsiada” wraca z udziałem Mariana Dzięziela, jednego z najbardziej wyrazistych polskich aktorów, wspieranego przez muzyków z zespołu Tabu. Zadymione podwórko, siekiera i złowrogie słowa wypowiedziane przez jednego z policjantów do kolegi: „Stary, czegoś takiego jeszcze nie widziałeś, żona zgłosiła...” – tak zaczyna się najnowszy spot promujący kampanię pod hasłem „Nie truj sąsiada!” Co dalej? „Siekiera w domu musi być”, odpowiada policjantowi postać kreowana przez Mariana Dzięziela. To po prostu trzeba zobaczyć...

- Ciche przyzwolenie społeczne i brak wyraźnego sprzeciwu wobec takich praktyk jak ogrzewanie domów najgorszymi paliwami czy spalanie śmieci to niestety wciąż norma – czytamy na stronie gminazenergia.pl. - Czarny, gryzący dym z komina, uciążliwy smród nie pozwalający otworzyć okna w słoneczny, zimowy dzień – przecież to nasza międzysąsiedzka codzienność. Potrafimy być

asertywni w pracy, w szkole, w urzędzie, a nie potrafimy zwrócić uwagi sąsiadowi, który truje nas, nasze dzieci i wreszcie, który truje sam siebie? Zmieńmy to!

Oprócz spotu dostępna jest też strona gminazenergia.pl, z której można pobrać zawieszki na drzwi sąsiada.

(wk), www.slaskie.pl, www.gminazenergia.pl

NIE TRUJ SĄSIADA!

SPALAJĄC ŚMIECI TRUJESZ SĄSIADÓW I SWOJĄ RODZINĘ. MYŚL!

www.gminazenergia.pl

Pełnia świątecznej atmosfery

Największy na świecie Jarmark Bożonarodzeniowy odbywa się od lat w Dortmundzie. Słynne jarmarki organizowane są w Pradze, Rzymie, Wiedniu, Barcelonie, Dreźnie i Brukseli. Tradycja od jakiegoś czasu rozwija się także w Polsce. Jarmarki organizowane są w wielu miastach na terenie naszego kraju z mniejszym lub większym rozmachem. Nie zabraknie ich na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Niezwykłą atmosferę, z racji wyjątkowości miejsca, ma niewątpliwie katowicki Jarmark na Nikiszu. W tym roku wydarzenie to trwać będzie od 8 do 10 grudnia. Na dziesiątą edycję

Fot. Paweł Mikolajczak

W Chorzowie po raz kolejny gotować będzie Remigiusz Rączka

Jarmarku organizatorzy zapowiadają szereg atrakcji - 230 wystawców, kilkanaście punktów gastronomicznych, piękne rękodzieło z całej Polski, koncerty, przedstawienia i... grzane wino serwowane w specjalnie przygotowanych okolicznościowych porcelanowych kubkach. Dla zainteresowanych odwiedzeniem Nikisza uruchomiony zostanie specjalny bezpłatny autobus z centrum miasta.

Jarmark świąteczny na katowickim rynku trwa już od 24 listopada i będzie czynny do 23 grudnia. Uczestniczy w nim około 50 wystawców z Polski, Litwy, Francji, Węgier i Białorusi. Można się tu zaopatrzyć w ozdoby świąteczne, wyroby z drewna, szkła czy ceramiki, dewocjonalia i łakocie.

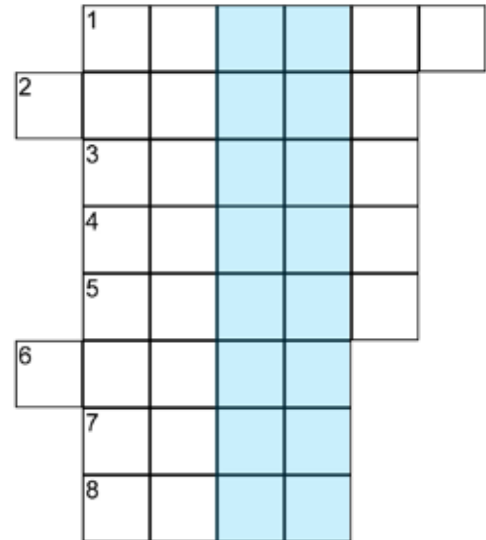
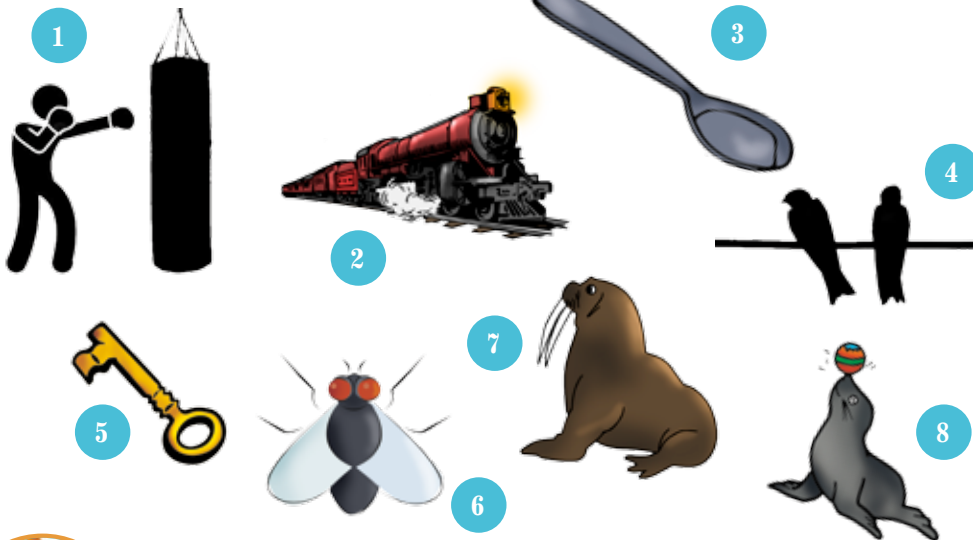
Chorzowski Jarmark Bożonarodzeniowy rozgłosi się na tutejszym Placu Hutników od 15 do 17 grudnia. Wśród atrakcji, obok oferty handlowej, znajdują się pokazy kulinarne Remigiusza Rączki, koncerty zespołów Universe i Avocado oraz Mirosława Szoltyska. Będzie się tu też kręcić wiedeńska karuzela, a nieopodal stanie zagroda z reniferami. Od 20 do 23 grudnia trwać będzie Jarmark Świąteczny w Sosnowcu. Na stoiskach pojawią się różnorodne produkty związane z czasem Bożego Narodzenia: stroiki, bombki, tradycyjne dekoracje, a także wyroby spożywcze: miody, pierniki, bakalie i wiele innych. Organizatorzy zapraszają na aleję Zwycięstwa, podkreślając, że jest to idealne miejsce, aby poczuć świąteczną atmosferę i kupić prezenty. Od 15 do 17 grudnia trwać będzie jarmark bożonarodzeniowy „Bytomska Gwiazdka” na rynku w Bytomiu.

Zdjęcie: Facebook

(K) Jarmark Świąteczny w Sosnowcu

Logogryf dla dzieci

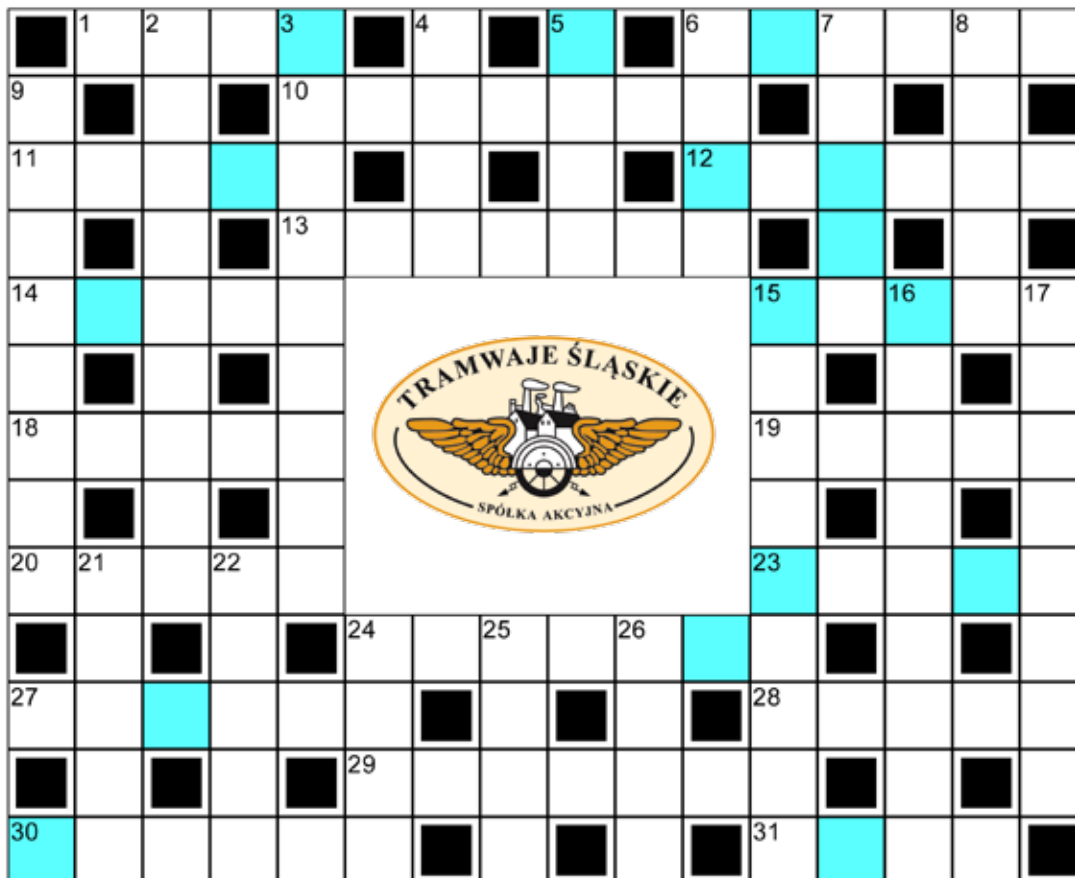

Litery w kolorowych kratkach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie

Wśród najmłodszych czytelników, którzy nadesłały prawidłowe rozwiązania do 15 grudnia na adres wydawcy rozlosujemy maskotkę ufundowaną przez Tramwaje Śląskie S.A. W tym miesiącu nagrodę wylosował Szymuś Kowalski ze Świętochłowic. Gratulujemy!

Krzyżówka

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie

Wśród czytelników, którzy nadesłały prawidłowe rozwiązania do 15 grudnia na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. W tym miesiącu nagrodę w postaci Power banku wygrała Ilona Plich z Chorzowa. Gratulujemy!

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.
Rozwiązania można przysyłać pocztą tradycyjną, pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl) lub dostarczać je osobiście. Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.

POZIOMO:

- 1) sprzedaż.
- 6) sprzedaje bilety do kina.
- 10) podium dla artysty.
- 11) kleryk.
- 12) organy rządzące.
- 13) zwarty splot traw z ziemią.
- 14) pojemniki ze śmieciami.
- 15) przed wydechem.
- 18) narzędzie rytownika.
- 19) posiadana wiedza.
- 20) pokrywa na zawiasach.
- 23) węgierka w sadzie.
- 24) erkaem.
- 27) piła - drewna.
- 28) iks, ..., zet.
- 29) pała w dzienniczku.
- 30) sproszkowany tytoń.
- 31) ostrzona oselką.

PIONOWO:

- 2) mała kapusta warzywna.
- 3) skłonność do czegoś.
- 4) służył do narkozy.
- 5) skorupiaki z naszych rzek.
- 6) inka lub tehibo.
- 7) przezrocze w ramce.
- 8) namiastka.
- 9) łuszczy się na głowie.
- 15) urodził się przed czasem.
- 16) godło właściciela książki.
- 17) strugarka do drewna.
- 21) samica kota z grzywą.
- 22) pod nią wkładany termometr.
- 24) nabrzeże portowe.
- 25) wskazówka.
- 26) rewolta.